

Ook laagpathogeen AI-virus kan schade veroorzaken

Het bedrijf van Douwe de Jong, legpluimvee-houder in het Friese Parrega, werd vorig jaar zomer getroffen door een besmetting met een laagpathogeen vogelgriepvirus (Aviaire Influenza), het H6N1-virus. Het virus zorgde eerst voor weinig klachten, maar leidde uiteindelijk tot het vroegtijdig afvoeren van het besmette koppel.

Eiproductiedaling en uitval

Douwe de Jong: "Eerst merk je niets. Ik had een nieuw koppel met nauwelijks uitval, goed in de veren en goed op de mest." In mei hoort De Jong dat er een bedrijf in de buurt besmet is met H6. "Maar met mijn koppel ging alles goed. Toen bij de eerste warme dagen van het jaar de uitval steeg en de eiproductie daalde, dacht ik aan hittestress." De problemen hielden echter aan. De Jong: "Toen begon ik me zorgen te maken." Na overleg met de dierenarts volgde een melding bij de VWA in het kader van de wettelijke meldingsplicht dierziekten. Het bedrijf werd gesloten en een specialistenteam bezocht het bedrijf voor monsternamen. De uitslag was binnen 24 uur bekend. Omdat het H6 bleek en geen H5 of H7, kon het bedrijf na een dag weer open. De Jong: "Blijkbaar is H6 'niks', je mag meteen weer alles doen en laten." De Jong keek de situatie nog een poosje aan. "Maar het probleem bleef sluimeren, de productiedaling liep op tot 50% en er was geen zicht op herstel. Dus toen heb ik in overleg met mijn dierenarts, de GD, de kuikenbroeder, de voerleverancier en mijn eierhandelaar besloten de dieren vervoerd af te voeren. Je moet toch verder met je bedrijf. Het PPE heeft hierbij geholpen. Achteraf bleek uit onderzoek van de GD dat dit de juiste keuze is geweest. Dat vond ik toch prettig om te horen."

Vervolgonderzoek door de GD

GD-dierenarts Merlijn Kense deed onderzoek naar de H6-besmetting in Friesland. Van twee besmette bedrijven wist de GD het H6N1-virus te isoleren. Kense: "We hebben onderzocht of dit virus inderdaad de uitval, legdaling en schaalafwijkingen veroorzaakte of dat ook andere ziekten meespeelden. Uit de proef bleek dat een infectie met uitsluitend H6N1 een negatief effect had op het gewicht van de hennen. Daarnaast veroorzaakte de infectie zeer ernstige eiproductieproblemen, vergelijkbaar met de problemen op de bedrijven. De eiproductie herstelde niet meer en ook de schaal kwaliteit was minder. Het H6N1-virus bleek bij de hennen in verschillende organen te zitten; het legapparaat was met name aangetast." Het GD-onderzoek bewijst dus dat deze H6N1-stam inderdaad de veroorzaker was van de problemen op de Friese bedrijven.

Eieren van één van de besmette bedrijven. De ontkleuring van de eieren is duidelijk te zien en één ei is zwakschalig.

Inzeppen, schoonmaken, naspoelen

Bij het opzetten van het nieuwe koppel heeft De Jong alles gedaan om een nieuwe besmetting met AI te voorkomen. “Ik heb het AI-protocol zo goed mogelijk gevolgd. Dus eerst vijf dagen de stal dicht gehad, vervolgens de stal nat gemaakt, ingezeept en schoongemaakt. Daarna alles nog nagespoeld met ontsmettingsmiddel en de stal vergast. Ook het erf heb ik een paar keer afgespoeld met natronloog. Maar het risico op een nieuwe AI-besmetting blijft natuurlijk.”

“Er wordt niets gedaan”

De Jong vindt het vreemd dat er geen maatregelen zijn bij besmetting met een laagpathogene AI-virus. “Dit virus kan gemakkelijk muteren en richt veel schade aan. Bovendien zat het andere besmette bedrijf vier kilometer bij mij vandaan. Dat geeft wel aan hoe besmettelijk dit virus is. En toch wordt er niets gedaan, belachelijk! Bij de eerste besmetting is niet inge-

Early Warning Systeem

Het eerste bedrijf werd ontdekt op basis van de verplichte A.I.-monitoring. De andere twee bedrijven hebben, omdat ze voldeden aan de criteria van de meldingsplicht, in overleg met hun dierenarts een melding gedaan bij de VWA. Alle bedrijven zijn in het kader van het Early Warning Systeem (EWS) bezocht door specialistenteams voor extra onderzoek. Deze uitbraak laat zien dat het EWS een goede manier is om problemen in een vroeg stadium te onderkennen. Zeker voor de Nederlandse pluimveesector is dit van belang aangezien we voor een groot deel afhankelijk zijn van de export.

- 21 mei 2010: eerste bedrijf in Friesland besmet met H6N1. Alle omliggende bedrijven werden getest maar waren negatief.
- 21 juni 2010: tweede bedrijf besmet.
- 15 juli 2010: ook het bedrijf van Douwe de Jong blijkt besmet.
- 28 juli 2010: vervroegd afvoeren hennen van tweede besmette bedrijf.
- 30 juli 2010: vervroegd afvoeren hennen van bedrijf van Douwe de Jong.

gripen, geen ruiming, niets. Ook is er geen onderzoek gedaan bij burens met hobbypluimvee. En er zijn geen regelingen voor deze situatie in Nederland. Ik denk niet dat ik een volgende keer zou ruimen, want ik krijg hiervoor geen enkele vergoeding van het productschap. Het lijkt erop alsof eerst de hele sector moet bloeden voordat er iets gebeurt.” Inmiddels heeft De Jong twee koppels van 40 en 47 weken in zijn stallen en dat gaat gelukkig heel goed. “Voor mij is het nu te laat, maar er moet in de sector iets geregeld worden voor besmettingen met laagpathogene AI. We zitten op een tijdbom.”

Nieuwe regelgeving in de maak

Het PPE beaamt de geschetste gang van zaken. Henk Hulsbergen: “Omdat het PPE van het toenmalige ministerie van LNV geen regelgeving mocht maken ter bestrijding van enige vorm van A.I. konden we niets doen. Inmiddels denkt het ministerie van EL&I daar genuanceerder over en heeft het PPE regelgeving in voorbereiding die het mogelijk maakt om, in geval van niet bestrijdingsplichtige A.I. (dus geen H5 of H7), aanvullende maatregelen te treffen. Hierbij zou sprake kunnen zijn van het in overeenstemming met de pluimveehouder ruimen van een koppel pluimvee dat besmet is met een niet-bestrijdingsplichtige vorm van AI tegen vergoeding van de dagwaarde van het koppel.”